

**ТЕХНОЛОГІЯ “STORYTELLING” НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ:
ДО ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
В МЕЖАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

Акулова Надія Юрївна

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української і зарубіжної літератури

Атрошенко Ганна Іванівна

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української і зарубіжної літератури,

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,*

м. Мелітополь, Запорізька область

Анотація. Розвідку присвячено проблемі реалізації компетентнісного підходу на уроках літератури. Зокрема увагу зосереджено на такій дієвій педагогічній технології, що адекватно реагує на запити сучасної інформаційної цивілізації, як “storytelling”.

Ключові слова: Нова українська школа, компетентнісний підхід, урок літератури, технологія “storytelling”.

Актуальна нині ідеологія змін у вітчизняній освіті, яку покладено в основу концепції Нової української школи (далі – НУШ), ґрунтується на рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради ЄС “Про основні компетенції для навчання протягом усього життя” [5]. Відтак закономірно, що інновації в сучасному українському освітньому просторі тісно пов’язані з реалізацією компетентнісного підходу. У “Концептуальних засадах реформування середньої школи” визначено десять ключових компетентностей НУШ. Для нас показово (особливо в контексті мовної політики держави [2]), що першою з-поміж них указано комунікативну компетентність, тобто таку динамічну комбінацію знань, умінь і навичок, що

безпосередньо пов'язана з педагогічною майстерністю вчителя-словесника. Зокрема йдеться про “вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування” [3, с. 11]. Однак в умовах активного розвитку культури електронних комунікацій, коли книжкова культура витісняється на периферію, традиційні шляхи формування мовно-мовленнєвої компетентності вимагають оновлення.

Такою дієвою педагогічною технологією, що адекватно реагує на запити сучасної інформаційної цивілізації, можна вважати “storytelling” (з англ. буквально – “розповідання історій”) – трансляцію сюжетних історій з метою впливу на аудиторію [1, с. 189], а по суті – ефективний спосіб “неформального обміну знаннями” [6, с. 60]. Зародившись у сфері менеджменту як метод добору й керування персоналом, він швидко набув практичного застосування і в інших галузях діяльності людини: засобах масової інформації, кіноіндустрії, політиці, педагогіці тощо. Теоретичне обґрунтування storytelling’у реалізувало літературознавство (провідні положення наратології надаються й до “методу розповідання історій”), тому урок літератури цілком органічно адаптує його до своїх дидактичних потреб. З цією цариною storytelling безпосередньо пов’язують його функції: як технологія наративної комунікації, що виявляє типологічну спорідненість із технологіями інформаційних воєн, PR-технологіями тощо, він зорієнтований на коригування поведінки, формування певного типу свідомості, зміну інформаційної картини світу окремого індивіда або певної цільової групи.

Історії здійснюють потужний вплив на поведінку людей. З одного боку, формат невимушеного спілкування, якого вимагає “розповідання історій”, створює ілюзію ненав’язаного емпіричного знання. З іншого – обмін знаннями є принципово природною діяльністю людини, як переконує

С. Робертсон [детальніше про це див.: 7]. Зауважимо, утім, що ефективність storytelling'у як педагогічної технології визначається необхідністю “створення емоційних зв'язків, через які можна керувати увагою й почуттям слухача, робити потрібні акценти, загострюючи увагу на важливому” [4]. Це вимагає відповідних умінь і навичок як педагога (якщо йдеться про класичний storytelling), так і школярів (за умови звернення до активного storytelling'у). Другий варіант уповні узгоджується з настановою на практико-зорієнтоване навчання в системі НУШ, позаяк сприяє трансляції імпліцитного знання, що не виводиться шляхом логічних умовиводів і не оформлюється вербально. Крім цього, застосування такого специфічного формату як “digital storytelling” забезпечить реалізацію вимоги створення сучасного освітнього середовища (урізноманітнення варіантів організації навчального простору, широке використання мультимедійних та ІТ-технологій тощо) [3, с. 28]. Отже, опанування педагогічною технологією storytelling'у можна вважати важливою умовою фахової підготовки сучасного вчителя-словесника.

Список використаних джерел

1. Гич Г. М. Сторітелінг як інноваційна методика формування мовної компетентності учнів ЗНЗ. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. 2015. № 4 (51). С. 188–191. (Педагогічні науки).

2. Закон Верховної Ради “Про забезпечення функціонування української мови як державної” від 25 квітня 2019 року. URL : <https://rada.gov.ua/news/Novyny/170777.html> (дата звернення: 01.05.2019).

3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / Міністерство освіти і науки України ; заг. ред.: Грищенко М. Київ, 2016. 36 с. URL : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczija.html> (дата звернення: 25.04.2019).

4. Попова Е. Приемы сторителлинга на уроках. URL : <http://informatiki.tgl.net.ru/metodika-prepodavaniya/storitelling.html> (дата обращения: 01.05.2019).

5. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) “Про основні компетенції для навчання протягом усього життя” від 18 грудня 2006 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975 (дата звернення: 01.05.2019).

6. Dalkir K., Wiseman E. Organizational Storytelling and Knowledge Management: A Survey. *Storytelling, Self, Society*. 2004. Vol. 1. №. 1. Pp. 57–73.

7. Robertson S. A Tale of Knowledge-Sharing Systems. *Journal of Knowledge Management*. 2002. № 6 (3). Pp. 295–308.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Арабаджі-Донець Лілія Іванівна

вчитель хімії та біології Костянтинівський ліцей “Ерудит”

Арабаджі-Тіпенко Людмила Іванівна

Асистент кафедри ботаніки і садово-паркового господарства,

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,*

м. Мелітополь, Запорізька область

Анотація. У статті окреслено основні аспекти визначення способу реалізації компетентнісного підходу в рамках Нової української школи на уроках хімії. Розглянуто поняття компетентнісний підхід, досвід формування та проблеми реалізації компетентнісного підходу та приклад його впровадження на уроках хімії. Теоретично обґрунтовано доцільність використання здоров’язбережувальної компетентності на уроках хімії.

Ключові слова: компетентнісний підхід, Нова українська школа, здоров’язбережувальна компетентність, освітній процес.

Сучасна шкільна освіта в Україні спрямована на надання учням необхідних знань, вироблення вмінь і навичок. За період навчання вони мають засвоїти великий об’єм інформації. Але сьогодні школа недостатньо